

Bilim Tarihinde Kadınların Gecikmiş Katılımı : Engeller , Algılar Ve Dönüşümler

Beyza Özgü, Hacer Manticı, Helin Aydoğdu, Ayşe Betül Gümüş

Bilgisayar Programcılığı

Marmara Üniversitesi

ozgubeyza@gmail.com

ÖZET-

Bu çalışmada, eğitim düzeyi, işsizlik oranları, yükseköğretim mezuniyet alanları ve karar alma mekanizmalarında kadın temsili cinsiyet temelli olarak incelenmiştir. Çalışma kapsamında güncel istatistiksel veriler kullanılarak kadın ve erkekler arasındaki farklar analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, kadınların eğitim düzeyi artsa dahi iş gücü piyasasında daha yüksek işsizlik oranlarıyla karşılaştığını ve üst düzey karar alma mekanizmalarında yeterince temsil edilmediğini göstermektedir. Sonuçlar, toplumsal cinsiyet eşitliğini artırmaya yönelik politika ve uygulamaların gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler-Toplumsal cinsiyet eşitliği, eğitim düzeyi, işsizlik, kadın temsili, veri analizi

I. GİRİŞ

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, eğitimden istihdama ve karar alma süreçlerine kadar birçok alanda etkisini sürdürmektedir. Son yıllarda kadınların eğitime erişimi artmış olsa da, iş gücü piyasasında ve yönetim pozisyonlarında kadınların erkeklerle eşit düzeyde temsil edildiğini söylemek güçtür. Bu çalışmanın amacı, eğitim durumu ve cinsiyet arasındaki ilişkileri incelemek, kadın ve erkeklerin işsizlik oranlarını karşılaştırmak ve kadınların karar alma mekanizmalarındaki temsil düzeyini analiz etmektir.

II. LİTERATÜR TARAMASI

Literatürde yer alan birçok çalışma, kadınların özellikle STEM (bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik) alanlarında ve üst düzey yönetim pozisyonlarında daha düşük oranlarda temsil edildiğini göstermektedir. Ayrıca kadınların, erkeklere kıyasla daha yüksek işsizlik oranlarına sahip olduğu ve iş gücü piyasasında daha kırılgan bir konumda bulunduğu vurgulanmaktadır. Bu çalışmalar, toplumsal ve yapısal faktörlerin cinsiyet eşitsizliğini sürdürdüğünü ortaya koymaktadır.

III. YÖNTEM

Bu çalışmada kullanılan veriler, açık kaynaklı ve güncel istatistik raporlarından elde edilmiştir. Veriler; eğitim düzeyine göre nüfus dağılımı, cinsiyet bazlı işsizlik oranları, yükseköğretim mezuniyet alanları ve karar alma mekanizmalarında kadın temsili göstergelerini içermektedir. Veri analizi Python programlama dili kullanılarak gerçekleştirilmiş; Pandas kütüphanesi ile veri işleme,

Matplotlib ve Seaborn kütüphaneleri ile görselleştirme yapılmıştır. Analizler karşılaştırmalı grafikler aracılığıyla sunulmuştur.

IV. BULGULAR

Analiz sonuçları, kadınların eğitim düzeyi yükseldikçe işsizlik oranlarının erkeklere kıyasla daha yüksek seyrettiğini göstermektedir. Özellikle lise, mesleki ve teknik lise ile yükseköğretim mezunu kadınlarda bu fark daha belirgindir. Yükseköğretim alan dağılımlarında kadınların eğitim ve sağlık alanlarında yoğunlaştığı, erkeklerin ise bilim ve mühendislik alanlarında daha fazla temsil edildiği görülmektedir. Ayrıca karar alma mekanizmalarında kadın temsiline oldukça düşük seviyelerde kaldığı tespit edilmiştir.

V. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışma, kadınların eğitim alanında önemli ilerlemeler kaydetmesine rağmen istihdam ve yönetim süreçlerinde eşit fırsatlara erişimde sorunlar yaşadığını ortaya koymaktadır. Kadınların iş gücü piyasasında karşılaştığı yapısal engeller ve karar alma mekanizmalarındaki düşük temsil oranları, toplumsal cinsiyet eşitliği açısından önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bu nedenle, kadınların istihdamını ve yönetsel pozisyonlardaki temsiliyetini artırmaya yönelik politika ve uygulamaların geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

- [1] TÜİK, “İşgücü ve Eğitim İstatistikleri,” 2023.
- [2] World Economic Forum, *Global Gender Gap Report*, 2024.
- [3] OECD, *Education at a Glance*, 2023.
- [4] M. W. Rossiter, “The Matthew/Matilda Effect in Science,” *Social Studies of Science*, vol. 23, no. 2, pp. 325–341, 1993.
- [5] M. C. Murphy, J. D. Steiner, and A. E. Harris, “Open science, communal culture, and women's representation,” *Proc. Natl. Acad. Sci.*, vol. 117, no. 12, pp. 6470–6477, 2020.
- [6] L. Bian, S. J. Leslie, and A. Cimpian, “Gender stereotypes about intellectual ability emerge early and influence children's interests,” *Science*, vol. 355, no. 6323, pp. 389–391, 2017.